[1]कृकवाकुः[A], [2]उक्थम्, [3]वक्त्रम्, [4]वचः, [5]वचक्नुः ।

(1133) "ब्रूस हिंसायाम्" (X-चुरादिः-1664. सक. सेट्. उभ.) ब्रूसकः-सिका, बुब्रूसयिषकः-षिका; इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि चौरादिककुत्सयतिवत् (217) ज्ञेयानि। अस्योभयपदित्वात् ब्रूसयन्-न्ती, बुब्रूसयिषन्-न्ती, ब्रूसयिष्यन्-न्ती-ती, बुब्रूसयिषिष्यन्-न्ती-ती; इति शतरि रूपाणि भवन्तीति विशेषः।

(1134) "ब्लेष्क दर्शने" (X-चुरादिः-1916. सक. सेट्. उभ.) [अ] ब्लेष्ककः-ष्किका, बिब्लेष्कयिषकः-षिका; इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि चौरादिकगन्धयतिवत् (375) ज्ञेयानि।

(1135) "भक्ष अदने" (I-भ्वादिः-893. सक. सेट्. उभ.) [आ]

---

1. 'कृके वचः कश्च' [द. उ. 1.91.] इति क्युण्प्रत्यये ककारस्यान्तादेशे च रूपमेवम्। कृकेण=गलेन ब्रवीतीति कृकवाकुः=कुक्कुटः।
2. औणादिके (द. उ. 6.32) थक्प्रत्यये सम्प्रसारणे च रूपमेवम्। उक्थम्=सामविशेषः।
3. 'गुधृवीपचिवचि—' (द. उ. 8.89) इत्यादिना कर्तरि त्रप्रत्यये रूपम्। ब्रवीत्यनेनेति वक्त्रम्=आस्यम्।
4. 'असुन्' (द. उ. 9.49) इत्यनेनासुन्प्रत्यये वच्यादेशे च रूपमेवम्।
5. 'सृ यु वचिभ्योऽन्यज् आकूज् अक्नुचः' (द. उ. 10.4) इत्यनेन यथासंख्यमक्नुच्प्रत्यये रूपमेवम्। ब्रवीति इति वचक्नुः=वाग्मी।

A. 'अनुनयमगृहीत्वा व्याजसुप्ता पराची
रुतमथ कृकवाकोस्तारमाकर्ण्य कल्ये।' शि. व. 11.9.

[अ] 'बष्क दर्शने' इति पूर्वलिखितस्य (1107) धातोः क्षीरस्वामिसम्मतः पाठ एवम्। अत्र क्षीरतरङ्गिण्याम्, 'कर्तुरगाढत्वेऽपि ब्लेष्को वर्तना इत्येके।' इत्युक्तम्। एतेन ज्ञायते—'ब्लेष्क दर्शने कर्तृशैथिल्ये' इति संहितापाठे द्वावपि धातू मेलयित्वा केचित् पठन्ति; तदानीं कर्तुः अगाढत्वे=शैथिल्ये ब्लेष्कधातोर्वृत्तिं केचिदिच्छन्ति—इति। एवञ्च दर्शने, कर्त्रगाढार्थे च केचिदमुं धातुं पठन्तीति बोध्यम्।

[आ] 'भ्लक्ष अदने' इत्यत्र भ्वादौ मैत्रेयादयः 'भक्ष' इति पठन्ति। तदनुसारेण देवेनापि 'शपि भक्षति भक्षते।' (श्लो. 177) इत्युक्तम्। धातुकाव्येऽपि '—प्रभ्लक्ष्य भक्षन्ति यदम्बु नीचाः।' (2-28) इति शब्त्रिकरणकः प्रयोगः कृतः। परं तु 'भक्षेरहिंसार्थस्य' (वा. 1-4-52) इत्यत्र 'भक्षयति पिण्डीं